

A Veszprém Ördögszikla
18/87/TT /11 természetvédelmi törzskönyvi számú
helyi védettségű természetvédelmi terület
felülvizsgálati dokumentációja

Zirc, 2019

Készítette: Dr. Galambos István

elővilágvédelmi szakértő (SZTV)

Szakértői eng. szám: Sz-007-2012

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	4
Általános információk.....	4
A felülvizsgálati terület állapotának leírása.....	7
Részletes kezelési előírások.....	11
Bibliográfia.....	14
Mellékletek.....	15

Bevezetés

A többször módosított 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 36. paragrafusának (3) bekezdése előírja a már védett, illetve védelemre javasolt természeti területek kezelési tervének elkészítését és 10 évenkénti felülvizsgálatát. A kezelési terv három részből áll:

A) Megalapozó dokumentáció (16/2012 (VII. 6.) VM utasítás)

B) Részletes kezelési terv (16/2012 (VII. 6.) VM utasítás)

C) Rendeletben kihirdetett természetvédelmi kezelési terv (3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet).

Az országos jelentőségű természeti területek kezelési terveivel kapcsolatos szabályokat a fent említett jogszabályok és utasítás tartalmazza. A 16/2012. (VII. 6.) VM utasítás később jelent meg, mint az eredeti kezelési terv (Galambos 2010), illetve a helyi védettséget kimondó önkormányzati rendelet. A helyi jelentőségű természeti területekre a fenti joganyag csak részben vonatkozik, de célszerű összeállításuknál azt iránymutatónak venni, természetesen olyan módon, hogy bizonyos részletszabályokat (pl. csak a nemzeti parkok esetében szükséges a pufferzóna kialakítása) figyelmen kívül kell hagyni. A védetté nyilvánítás kapcsán elkészült kezelési terv (Galambos 2010) ezt a metodikát alkalmazta, így a továbbiakban is ezt célszerű követni, figyelemmel arra is, hogy a megrendelő önkormányzat az eredeti kezelési tervet jogtulajdonosként rendelkezésre bocsátotta.

A felülvizsgálati dokumentáció tartalmi kérdéseivel kapcsolatban kérdéssel fordultam az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályához, aki levelemet továbbította a minisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályához, s az az 1. mellékletben olvasható választ küldte. Noha válaszuk az országos jelentőségű természeti területekre vonatkozik, az értelemszerűen alkalmazható a helyi védett természeti területek felülvizsgálati dokumentációjára is. A felesleges ismétlések elkerülése okán, az eredeti kezelési tervet alapul véve, csak a megváltozott információkra és újabb eredményekre térek ki, hivatkozva az eredeti dokumentáció adott pontjára.

1. Általános információk

1. 1. Összefoglaló adatok

1. Általános információk (16/2012. VM utasítás alapján)

1. Felülvizsgálati terület általános adatai

1.1. A tervezési terület azonosító adatai

a) Közigazgatási elhelyezkedés: Veszprém

Kiterjedése/nagysága: 8,1950 ha

b) A védettségi kategóriája: helyi jelentőségű védett természeti terület

Védett Természeti Területek Törzskönyvi száma: 18/87/TT/11

c) Védett természeti terület esetében a működési területe szerint érintett nemzeti park igazgatóság: *Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Csopak*

d) Tervezési területen illetékes természetvédelmi hatóság: *Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának jegyzője*

e) Tervezési területtel átfedő, európai közösségi jelentőségű vagy nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó terület megnevezése és sorszáma: *Csatár-hegy és Miklós Pál hegy HUBF20008 Natura 2000 (SAC) különleges természetmegőrzési terület*

1. 3. Ingatlan-nyilvántartási adatok

A földhivatali ingatlannyilvántartás alapján a védetté nyilvánítás óta eltelt időben helyrajzi szám és tulajdonosi változások történtek. A Veszprém 079/60 hrsz. megszűnt területe három helyrajzi szám között oszlik meg: 079/75, 079/76; 079/77. A változásokat az alábbi, részben módosított táblázat tartalmazza

Település neve	Hrsz.	Kiterjedés (ha)	Művelési ág	Tulajdonos	Kezelő
Veszprém	079/46a	0,7393	gyep (legelő)	Dr. Jaraba Valéria 8200 Veszprém, Palást u. 4. fszt. 3.	„VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság Parkgondozási Egysége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).
Veszprém	079/46b	0,7883	erdő	Dr. Jaraba Valéria 8200 Veszprém, Palást u. 4. fszt. 3.	„VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság Parkgondozási Egysége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).
Veszprém	079/46c	0,6146	gyep (legelő)	Dr. Jaraba Valéria 8200 Veszprém, Palást u. 4. fszt. 3.	„VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság Parkgondozási Egysége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).
Veszprém	079/75	1,0263	gyep (legelő)	Thury Péter 8200 Veszprém Hunyadi János u. 14.	„VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság Parkgondozási Egysége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).

Veszprém	079/76	0,7474	gyep (le- gelő	Magyar Állam	„VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság Parkgondozási Egysége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).
Veszprém	079/77	4,2791	gyep (le- gelő	<p>Bagi Imre 8248 Nemesvámos, Ady Endre u. 5.</p> <p>Egyed Dénes 8248 Nemesvámos, Dózsa u. 3.</p> <p>Csornai Géza 8443 Bárd Petőfi Sándor u. 141.</p> <p>Rába Árpád 8411 Veszprém Gelemér u. 25.</p> <p>Miló Pál Miklósné 8248 Nemesvámos, Ady Endre u. 32.</p> <p>Tószoki Gábor 8248 Nemesvámos, Petőfi Sándor u. 65.</p>	„VKSZ” Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság Parkgondozási Egysége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).

A tulajdoni lapokat átnézve megállapításra került, hogy csak a Veszprém 079/46 hrsz-ú területen van feltüntetve a helyi jelentőségű védett természeti terület ténye, a bejegyzés 2018. 03. 23-án történt. A Veszprém 079/75, 079/76, 079/77 (megváltozott) helyrajzi számok esetében a helyi védettség nem került átvezetésre. Az új helyrajzi számok miatt szükséges a védettséget megállapító önkormányzati rendelet módosítása, annak elfogadása után lehet bejegyeztetni fenti hrsz-okra a védettséget.

Ad 1. 6. A tervezési területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások

Törvények

Többször módosított 1996. évi LIII. törvény (1996. VII. 3) a természet védelméről.

Rendeletek

346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet a fás szárú növények védelméről

A módosított 3/2008. (2008. II. 5) KvVM rendelet a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról.

Utasítások

16/2012. (2012. VII. 6) VM utasítás az országos jelentőségű védett természeti területekre vonatkozó természetvédelmi kezelési terv tervdokumentációjának tartalmi elemeiről.

Önkormányzati rendeletek

- 62/2003. (XII. 22) Ör. a helyi építészeti értékek védetté nyilvánításáról
- Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 23/2017. (IX.28.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről
- Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a 12/2018.(II.22.) a 16/2018.(IV.26.), a 30/2018. (VI.27.) és a 36/2018.(X.25.) Ör-rel módosított 24/2017. (IX.28.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról

Önkormányzati határozatok

- Veszprém Megyei Jogú Város Belterületi Szabályozási Terve (M = 1: 2 000) 50/2014. (II. 27) VMJÖK határozat

Stratégiaiák, programok

- Veszprém megyei jogú város Környezetvédelmi programja 2015-2020
- Veszprém megyei jogú város településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata

Földhivatali nyilvántartásba bejegyzett használati, szolgalmi jog:

079/46a-c; 079/75; 079/76; 079/77 hrsz-ok: Csatár-hegy és Miklós Pál hegy HUBF20008 Natura 2000 (SAC) különleges természetmegőrzési terület részei

079/46:

Védőterület. Veszprém Sédvölgyi Vízbázis külső védőterület. Jogosult: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Székesfehérvár Hosszúsétatér 1.

Vezeték jog. Litér-Hévíz 400 Kv-os távvezeték. Jogosult: MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerező Zrt., 1031 Budapest Anikó u. 4.

Bányaszolgalmi jog. Papkeszi-Devecser DN 400 földgázszállító vezeték és tartozékát képező bányai üzemi hírközlő kábel biztonsági övezete. Jogosult: FGSZ Földgázszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság 8600 Siófok, Tanácsház u. 5.

2. A felülvizsgálati terület állapotának leírása

2. 1. Környezeti elemek

Ad 2.1.1 Időjárási elemek

Az 1951-2018 átlagos éves csapadék mennyisége a korábbi 610 mm-ről 612 mm-re nőtt. A jól nyomon követhető általános szárazodás ellenére az átlag kismértékű megemelkedése az évtized eleji néhány év (pl. 2010: 904 mm) nagyobb csapadékmennyisége magyarázza.

2. 2. 3. Növényzet

Ad Bevezetés

Az Általános Nemzeti Élőhely Osztályozási Rendszer újabb, módosított változata könyv formában is megjelent (Bölöni – Molnár – Kun 2011). Szemben a 2007-es változattal Bölöni (2007) ebben az I3 vegetációtípus már nem szerepel csak az I3a Kőfalak pionír növényzete. Rövid leírásából egyértelműen kiderül, hogy ez a kategória csak mesterséges (rakott) kőfalakra érvényes. Bölöni János (ex verb.) közlése szerint a korábbi I3-as kategória sziklafalakra vonatkozó részét a G2 – Mészkedvelő nyílt sziklagyepek kategóriába olvastották be, ezért a korábbi I3 vegetációtípus (Sziklafalak és kőfalak pionír növényzete) helyébe a G2 vegetációtípus lép.

Az LY4 kódszámú élőhely neve változott: a korábbi (Bölöni et al. (2007)) Tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők és egyéb elegyes üde erdők helyébe a Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők név lépett (Bölöni – Molnár – Kun 2011).

Ad 2. 2. 4. Flóra

A felülvizsgálati területen talált védett növények természetvédelmi (korábban eszmei) értéke változott. Ennek oka, hogy a 3/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló jogszabály utolsó, a fajok természetvédelmi értékét módosító felsorolása (100/2012 (IX. 28) VM rendelet) 2012. X. 1-től hatályos.

Adonis vernalis – Tavaszi hérics 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Erysimum odoratum – Magyar repcsény 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Jovibarba globifera ssp. hirta – Közönséges sárga-kövirózsa 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Ranunculus illyricus – Selymes boglárka 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Ad 2.2.5 Fauna

A felülvizsgálati területen korábban kimutatott egyes védett fajok természetvédelmi értékei a következőképpen változtak:

Atypus affinis – Tölgyestorzpók 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Eresus cinnabarinus – Bikapók 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Mantis religiosa – Imádkozó sáska 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Carabus convexus – Selymes futrinka 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Carabus coriaceus – Bőrfutrinka 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Carabus germari exasperatus – Dunántúli kékfutrinka 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Carabus hortensis – Aranypettyes futrinka 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Carabus scheidleri pannonicus – Pannon változófutrinka 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Dorcus parallelipipedus – Kis szarvasbogár 5000 Ft (korábban 2000 Ft)

Lucanus cervus – Nagy szarvasbogár 10 000 Ft (korábban 2000 Ft)

Buteo buteo – Egerészölyv 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Streptopelia turtur – Vadgerle 50 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Cuculus canorus – Kakukk 50 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Jynx torquilla – Nyaktekercs 50 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Dendrocopos major – Nagy fakopáncs 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Alauda arvensis – Mezei pacsirta 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Anthus trivialis – Erdei pityer 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Erithacus rubecula – Vörösbegy 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Luscinia megarhynchos – Fülemlő 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Saxicola torquata – Cigánycsuk 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Turdus merula – Fekete rigó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Turdus philomelos – Énekes rigó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Turdus viscivorus – Léprigó 50 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Sylvia curruca – Kis poszáta 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Sylvia communis – Mezei poszáta 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Sylvia atricapilla – Barátposzáta 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Phylloscopus collybita – Csilpcsalpfüzike 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Regulus regulus – Sárgafejű királyka 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Aegithalos caudatus – Őszapó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Parus palustris – Barátcinege 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Parus ater – Fenyvescinege 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Parus caeruleus – Kék cinege 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Parus major – Széncinege 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Sitta europaea – Csuszka 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Oriolus oriolus – Sárgarigó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Fringilla coelebs – Erdei pinty 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Serinus serinus – Csicsörke 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Carduelis chloris – Zöldike 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Carduelis carduelis – Tengelic 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Coccothraustes coccothraustes – Meggyvágó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Emberiza citrinella – Citromsármány 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Emberiza calandra – Sordély 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)
Lanius collurio – Tövisszűrő gébics 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Lappangó fajok

Fokozottan védett

Spermophilus citellus – Ürge 250 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Védett

Hyla arborea – Zöld levelibéka 10 000 Ft (korábban 2000 Ft)

Rana dalmatina – Erdei béka 10 000 Ft (korábban 2000 Ft)

Lacerta agilis – Füge gyík 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Lacerta viridis – Zöld gyík 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Podarcis muralis – Fali gyík 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Anguis fragilis – Lábatlan gyík 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Elaphe longissima – Erdei sikló 50 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Dendrocopos syriacus – Balkáni fakopáncs 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Galerida cristata – Búbos pacsirta 50 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Phoenicurus ochruros – Házi rozsdafarkú 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Motacilla alba – Barázdabillegető 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Troglodytes troglodytes – Ökörszem 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Bombycilla garrulus – Csonttollú 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Prunella modularis – Erdei szürkebegy 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Turdus pilaris – Fenyőrigó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Turdus iliacus – Szőlőrigó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Phylloscopus trochilus – Fitiszfűzike 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Muscicapa striata – Szürke légykapó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Ficedula albicollis – Örvös légykapó 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Carduelis cannabina – Kenderike 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Erinaceus roumanicus – Keleti sünn 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Sorex araneus – Erdei cickány 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Crocidura suaveolens – Keleti cickány 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Crocidura leucodon – Mezei cickány 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Sciurus vulgaris – Mókus 25 000 Ft (korábban 10 000 Ft)

Myoxus glis – Nagy pele 50 000 Ft (korábban 2000 Ft)

4.2 Részletes kezelési előírások (korábban 4.3.) táblázatos összefoglalása (16/2012. VM utasítás alapján)

Település neve	Hrsz.	Kiterjedés (ha)	Művelési ág	Tulajdonos	Természetvédelmi vagyonkezelő	Művelési ághoz kötött természetvédelmi kezelési előírások kódja	Művelési ághoz nem kötött természetvédelmi kezelési előírások kódja
Veszprém	079/46 a	0,7393	gyep (le- gelő)	Dr. Jaraba Valéria 8200 Vesz- prém, Palást u. 4. fszt. 3..	„VKSZ” Vesz- prémi Közülemi Szolgáltató Zártkörűen Mű- ködő Részvény- társaság Park- gondozási Egy- sége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).	01; 02	
Veszprém	079/46 b	0,7883	erdő	Dr. Jaraba Valéria 8200 Vesz- prém, Palást u. 4. fszt. 3..	„VKSZ” Vesz- prémi Közülemi Szolgáltató Zártkörűen Mű- ködő Részvény- társaság Park- gondozási Egy- sége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).	03	04
Veszprém	079/46 c	0,6146	gyep (le- gelő)	Dr. Jaraba Valéria 8200 Vesz- prém, Palást u. 4. fszt. 3..	„VKSZ” Vesz- prémi Közülemi Szolgáltató Zártkörűen Mű- ködő Részvény- társaság Park- gondozási Egy- sége (8200	01; 02	

					<i>Veszprém, Kistó u. 8.).</i>		
<i>Veszprém</i>	<i>079/75</i>	<i>1,0263</i>	<i>gyep (le- gelő</i>	<i>Thury Péter</i> <i>8200 Vesz- prém</i> <i>Hunyadi Já- nos u. 14</i>	<i>„VKSZ” Vesz- prémi Közüzemi Szolgáltató Zártkörűen Mű- ködő Részvény- társaság Park- gondozási Egy- sége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).</i>	<i>01; 02</i>	
<i>Veszprém</i>	<i>079/76</i>	<i>07474</i>	<i>gyep (le- gelő</i>	<i>Magyar Ál- lam</i>	<i>„VKSZ” Vesz- prémi Közüzemi Szolgáltató Zártkörűen Mű- ködő Részvény- társaság Park- gondozási Egy- sége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).</i> <i>„VKSZ” Vesz- prémi Közüzemi Szolgáltató Zártkörűen Mű- ködő Részvény- társaság Park- gondozási Egy- sége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).</i>	<i>01;02</i>	
<i>Veszprém</i>	<i>079/77</i>	<i>4,2791</i>	<i>gyep (le- gelő</i>	<i>Bagi Imre</i> <i>8248 Nemes- vámos, Ady Endre u. 5.</i> <i>Egyed Dénes</i> <i>8248 Nemes- vámos, Dózsa u. 3.</i> <i>Csomain Géza</i>	<i>„VKSZ” Vesz- prémi Közüzemi Szolgáltató Zártkörűen Mű- ködő Részvény- társaság Park- gondozási Egy- sége (8200 Veszprém, Kistó u. 8.).</i>	<i>01; 02</i>	

				<p>8443 Bánd</p> <p>Petőfi Sándor u. 141</p> <p>Rába Árpád</p> <p>8411 Vesz- prém</p> <p>Gelemér u. 25</p> <p>Miló Pál Mik- lósné</p> <p>8248 Nemes- vámos, Ady Endre u. 32.</p> <p>Tószoki Gábor</p> <p>8248 Nemes- vámos, Petőfi Sándor u. 65.</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

Kód 01: Tilos az erdőtelepítés vagy a terület fásítása

Kód 02: A művelési ágnak megfelelő, legeltetéssel történő hasznosítás

Kód 03: Az erdőgazdálkodási szempontból fásításnak számító területen az állományszerkezetet fenn kell tartani

Kód 04: Tilos a sziklaalakzat (Ördög-szikla) megbontása

Ad 4. 2. 5. Oktatás és bemutatás

A terepi bejárás során megállapítást nyert, hogy a természetvédelmi és információs tábla olyan helyre került, mely nem része a helyi védett területnek. A tábla EOY koordinátái: 195460-559955. A tábla mögötti ÉNy-DK-i irányú gerinc magassága 260 m, hossza 0,2 km. Részben telepített feketefenyves, részben sziklafüves lejtősztyepp borítja, s a jogilag védett területen kívül fekszik.

A természetvédelmi terület tábla ovális falpra csavarozott, műanyag lapra ragasztott, nyomott fólia. A fólia széle már felpenderedett, összetöredezőben van (1. kép), ezért célszerű lenne kicserélni szabványos fém táblára. A védett terület értékeit ismertető szöveget tartó fa szerkezet eső ellen védő teteje a tábla verzőjén megrongálódott (2. kép), javítása a komolyabb károk megelőzése céljából feltétlen szükséges. A hibát nem vandalizmus, hanem a vékony, vetemedő faanyag okozza.

Mivel a hatósági és ismeretterjesztő tábla felújításra szorul, célszerű annak egyidejű áthelyezése az Ördög-szikla feljáratához, melyet piros sáv turistajelzés is érint. Javasolt EOY koordináták: 195590-559890.

Déli irányból nézve az Ördög-szikla csúcsát a kilombosodott fák napjainkra már takarják, az csak a sziklától NY- DNy-ra levő lejtős felszínről látható (címlapfotó)

5. Bibliográfia

BÖLÖNI JÁNOS *et al.* (szerk.) (2007): *Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer. ÁNÉR 2007.* https://www.novenyeterkep.hu/sites/novenyeterkep.hu/files/Boloni_Molnar_Kun_Biro_2007_ANER_2007.pdf – 2018. 05.14

BÖLÖNI JÁNOS – MOLNÁR ZSOLT – KUN ANDRÁS (szerk.) (2011): *Magyarország élőhelyei. Vegetációtípusok leírása és határozója. ÁNÉR 2011. MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet, Vácrátót, 439 p.*

GALAMBOS ISTVÁN (szerk.) (2010): *A Veszprém, Ördögrágtá-kő helyi védelemre javasolt terület kezelési tervének dokumentációja. Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc. 45 lev. Kézirat, Veszprém MJV Polgármesteri Hivatal, Veszprém.*

Mellékletek

AGRÁRMINISZTERIUM
NEMZETI PARKI ÉS TÁJVÉDELMI FŐOSZTÁLY

Iktatószám: NPTF-27/2019.

Ügyintéző: Árgay Zoltán
Telefonszám: (06 1) 79 52 430
E-mail: zoltan.argay@am.gov.hu
Hivatkozási szám: -

Dr. Galambos István úr
részére

Tárgy: tájékoztatás természetvédelmi kezelési tervek felülvizsgálatával kapcsolatban

Tisztelt Galambos István Úr!

Az Agrárminisztérium (AM) Természetmegőrzési Főosztályának a tárgyban elektronikus úton megküldött megkeresésére – az országos jelentőségű védett természeti területek természetvédelmi kezelési terveinek jogszabályi kihirdetésével kapcsolatos feladatok felelőseként – a következő tájékoztatást adom.

Az országos jelentőségű védett természeti területek (a továbbiakban védett természeti területek) kezelési terv dokumentációja három részből áll:

- a természetvédelmi kezelési tervet megalapozó dokumentáció (A);
- a részletes kezelési terv (B);
- a miniszterei rendeletben kihirdetett természetvédelmi kezelési terv (C).

Az A, B és C munkarész tematikusan egymásra épül, egy adott munkarész a soron következő munkarész szakmai, tartalmi alapját biztosítja.

Az A és a B munkarész készítésére vonatkozó szabályokat a vidékfejlesztési miniszter 16/2012. (VII. 6.) VM utasítása tartalmazza, a C munkarész készítésének szabályait pedig a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet határozza meg.

A 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet ennek megfelelően kizárólag a jogszabályban kihirdetendő munkarész felülvizsgálatával kapcsolatban tartalmaz rendelkezést.

A megkeresésében feltett kérdéssel kapcsolatban („a felülvizsgálat keretében készítendő kezelési terv azonos részletezésű-e az alapidokumentációval vagy csupán az időközben bekövetkezett változásokat kell, hogy rögzítse”) a 16/2012. (VII. 6.) VM utasítás ad iránymutatást.

„A részletes kezelési terv, illetve a természetvédelmi kezelési terv az R. [mármint a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet] szerinti felülvizsgálatát és módosítását az (1) bekezdés szerinti változásokat tartalmazó, frissített megalapozó dokumentáció alapján kell elvégezni”.

A hivatkozott (1) bekezdés vonatkozó tartalma a következő:

„A nemzeti park igazgatóság figyelemmel kíséri, a megalapozó dokumentáció frissítése útján írásban rögzíti, és rendszeresen értékeli azokat a tervezési területen bekövetkezett változásokat, amelyek hatással lehetnek a tervezési terület természetvédelmi kezelésére.”

A fentiek alapján a védett természeti területek természetvédelmi kezelési terveinek (kezelési terv dokumentációjának) 10 évenként kötelező felülvizsgálata során követni javasolt gyakorlat a következő.

A kezelési terv dokumentáció készítője a működési területével érintett nemzeti park igazgatóságtól kapott, az adott védett természeti területen a hatályos természetvédelmi kezelési terv kihirdetése óta eltelt időszakban bekövetkezett változásokra vonatkozó információk alapján módosítja, kiegészíti, frissíti az A munkarészt, vagy az igazgatóság által a fentiek alapján frissített A munkarészt használja fel.

Álláspontom szerint a 10 évenkénti felülvizsgálat során célszerű az A munkarész egészét áttekinteni és szükség szerint frissíteni, mert ez a dokumentum amellet, hogy egy adott időpontra vonatkozó részletes (kiinduló) állapot felvételnek minősül, az adott védett természeti területre vonatkozó alapadatok rendszerezett gyűjteménye, amely a természetvédelmi kezelés megfelelő szakmai megalapozásán túl egyéb célokra is felhasználható (pl. a védett természeti területre vonatkozó pályázatok megalapozásához).

Amennyiben a frissített, szükség szerint kiegészített A munkarész tartalma alapján a védett természeti területre vonatkozó természetvédelmi kezelés módján változtatni szükséges, frissíteni kell a B munkarészt, majd erre alapozva a C munkarészt.

A módosított C munkarész véglegesítése és a véglegesített változat a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendeletben előírt területi szintű egyeztetésének lefolytatása a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság feladata.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Táji és természeti értékeink megőrzése érdekében eddig végzett tevékenységét megköszönve a természetvédelmi kezelési tervek felülvizsgálatához jó munkát kívánok.

Budapest, 2019. január 16.

Üdvözléssel:

Dukát Zsófia
főosztályvezető

1. kép: Cserére szoruló hatósági tábla

2. kép: Sérült ismeretterjesztő tábla